

રાસાયણિક ખાતરો

રાસાયણિક ખાતરોનું વર્ગીકરણ:

૧.	નાઈટ્રોજનયુક્ત ખાતરો	:	યુરીયા (૪૬ ટકા ના.), એમોનિયમ સલ્ફેટ (૨૦ ટકા ના.) તથા કેલ્શિયમ એમોનિયમ નાઈટ્રેટ (કેન) (૨૫ ટકા ના.)
૨.	ફોસ્ફરસયુક્ત ખાતરો	:	સિંગલ સુપર ફોસ્ફેટ (૧૬ ટકા ફોસ્ફરસ) તથા ડીએપી (૩૨ ટકા ફોસ્ફરસ)
૩.	પોટાશયુક્ત ખાતરો	:	મ્યુરેટ ઓફ પોટાશ (૬૦ ટકા પોટેશિયમ) તથા સલ્ફેટ ઓફ પોટાશ (૪૭ ટકા પોટેશિયમ)
૪.	ગંધકયુક્ત ખાતરો	:	તત્વીય ગંધક (૯૦ થી ૯૫% ગં.), જીપ્સમ (૧૩ થી ૧૮% ગં.), પાઈરાઈટ તથા લાઈમ સલ્ફર

રાસાયણિક ખાતરમાં રહેલ તત્વોના સમુહો અને તેની માત્રા મુજબ રાસાયણિક ખાતરોનું વર્ગીકરણ:

૧.	એકજ તત્વ ધરાવતા સીધા સાદા રાસાયણિક ખાતરો	:	દા.ત.: યુરીયા, સિંગલ સુપર ફોસ્ફેટ તથા મ્યુરેટ ઓફ પોટાશ
૨.	સંયોજિત ખાતરો (કોમ્પ્લેક્ષ ફર્ટીલાઈઝર્સ)	:	દા.ત.: ડીએપી (૧૮:૪૬:૦) તથા પોટેશીયમ નાઈટ્રેટ (૧૩.૪: ૦૦:૪૮.૨)
૩.	મીશ્ર ખાતરો (મીક્ષ ફર્ટીલાઈઝર્સ)	:	દા.ત.: સુફલા (૨૦:૨૦:૦) સુફલા (૧૫:૧૫:૧૫) એન.પી.કે. (૧૨:૩૨:૩૬) એમોનિયમ સલ્ફેટ ફોસ્ફેટ (૨૦:૨૦:૧૩)

સુક્ષ્મતત્વોની ઉણપ નિવારણ માટે ખાતરની પૂર્તિનું પ્રમાણ

તત્વનું નામ	પદાર્થ/ ખાતરનું નામ	જમીનમાં ઉમેરવાના પદાર્થોનું પ્રમાણ (કિ.ગ્રા./હેક્ટર)	છંટકાવ માટે દ્રાવણનું પ્રમાણ (ટકા)
લોહ	ફેરસ સલ્ફેટ/હીરાકસી (૨૦% લોહ)	૧૦-૧૫	૧.૦ + ૦.૧ % લીબુંના કુલ
મેગેનીઝ	મેગેનીઝ સલ્ફેટ (૨૪ % મેગેનીઝ)	૧૦	૦.૫ + ૦.૨૫ % ચૂનો
જસત	ઝીંક સલ્ફેટ (૨૧ % ઝીંક)	૭-૧૦	૦.૫ + ૦.૨૫ % ચૂનો
તાંબુ	કોપર સલ્ફેટ મોરથુથું (૨૫ % તાંબુ)	૫ થી ૭	૦.૪ + ૦.૨ % ચૂનો
મોલીબ્ડેનમ	એમોનિયમ મોલીબ્ડેનમ (૫૨ % મોલીબ્ડેનમ)	૨	૦.૧ % દ્રાવણનો છંટકાવ
બોરોન	બોરેક્સ (૧૧ %) બોરીક એસીડ (૧૭ % બોરોન)	૫ થી ૭ ૨ થી ૫	૦.૨ % ના દ્રાવણનો છંટકાવ